

Broj: 20-0h.2-9048/25
Travnik, 03.11.2025. godine

Vlada KSB
n/p Slavko Luketina, sekretar Vlade SBK
Stanična 43
72270 Travnik

Predmet: Godišnji izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona za 2024. godinu

Poštovani,

Prema Uredbi o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u FBiH je predviđen postupak izrade izvještaja o razvoju. Budući da izvještaj o razvoju podrazumijeva provođenje složenijih analitički postupaka, praćenje ostvarenih rezultata i efekte u odnosu na definirane strateške ciljeve, prioritete i mjere, rok za donošenje izvještaja je kraj godine za prethodnu godinu.

U skladu sa Poslovníkom Vlade SBK- pročišćeni tekst (Službene novine SBK, broj: 12/16) molimo da na narednoj sjednici Vlade SBK uvrstite sljedeću tačku za Dnevni red na razmatranje i usvajanje:

- a) Godišnji izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona za 2024. godinu

S poštovanjem,

SEKRETAR UREDA
Dr. sc. Muhamed Softić

*BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SREDIŠNJA BOSNA
URED ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, FONDOVE,
ODNOSE S JAVNOŠĆU I KVALITETU PREMA
MEĐUNARODNOM STANDARDU*

*БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН
УРЕД ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ, ФОНДОВЕ
ОДНОСЕ СА ЈАВНОШЋУ И КВАЛИТЕТ ПРЕМА
МЕЂУНАРОДНОМ СТАНДАРДУ*

*BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
URED ZA EVROPSKE INTEGRACIJE, FONDOVE,
ODNOSE S JAVNOŠĆU I KVALITET PREMA
MEĐUNARODNOM STANDARDU*

Godišnji izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona

Izvještaj za 2024. godinu

Oktober 2025. godine

Sadržaj	3
UVOD	3
Izvršni sadržaj	4
Ciljevi održivog razvoja	7
STANJE I KRETANJE RAZVOJA U SREDNJOBOSANSKOM KANTONU	8
1.1. Stanje i kretanje u oblasti ekonomskog razvoja Srednjobosanskom kantonu u 2024. godini	9
1.2. Stanje i kretanje u oblasti društvenog razvoja Srednjobosanskog kantona u 2024. godini..	10
1.3. Stanje i kretanje u oblasti stanja okoliša i javne infrastrukture Srednjobosanskog kantona u 2024. godini.....	12
IZVJEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE RAZVOJA	13
2.1. Stepen implementacije strategije.....	13
2.2. Institucionalni kapaciteti za razvoj	20
2.3. Izazovi u upravljanju razvojem	20
2.4. Kratki sadržaj Akcionog plana 2023.-2025. godina.....	21
2.5. Izvještaj o provedbi integrirane strategije razvoja	23
2.6. Izazovi u provedbi strategije i preporuke	23
 Lista tabelaa:	
Tabela 1- Poveznica razvojnih pravaca sa strateškim ciljevima.....	8
Tabela 2- Pokazatelji utjecaja za prvi strateški cilj SBK	10
Tabela 3- Pokazatelji utjecaja za drugi strateški cilj SBK	11
Tabela 4- Pokazatelji utjecaja za treći strateški cilj SBK.....	13
Tabela 5- Prioriteti za strateški cilj 1 sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata.....	15
Tabela 6- Prioriteti za strateški cilj 2 sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata.....	17
Tabela 7- Prioriteti za strateški cilj 3 sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata.....	20
Tabela 8- Vrijednost finansijskih sredstava za realizaciju projekata i aktivnosti	21
Tabela 9- Izvori finansiranja	23
 Lista slika:	
Slika 1- Prosječan broj zaposlenih po općinama u SBK (Izvor: FZS).....	5
Slika 2- Prosječna neto plata u 2024. godini (Izvor: FZS)	5
Slika 3- Strateški ciljevi za razdoblje 2021.-2027. godina	9
Slika 4- Prioriteti po strateškim ciljevima za razdoblje 2021.-2027. godina	14

UVOD

Strategija razvoja Srednjobosanskog kantona za razdoblje 2021. –2027. godine ključni je strateško-planski dokument Srednjobosanskog kantona (SBK), koji treba poticati i usmjeravati budući rast i razvoj kantona, te predstavlja osnovu za izradu detaljnih planova i programa u pojedinim sektorima, kreira osnovu za praćenje napretka, te potiče na saradnju i dogovor u planiranju različitih nivoa vlasti i društveno-ekonomskih partnera. Ostvareni rezultati razvoja koji proizlaze iz implementacije Strategije razvoja, mogu biti vidljivi i mjerljivi jedino ukoliko se sistemski provodi praćenje i vrednovanje realizacije strategije. Rezultati prikazani u izvještaju o razvoju imaju osnovni cilj da prikažu trenutno stanje, stanje napretka i razvoja SBK, a isti bi trebali poslužiti kao buduća vodilja Vladi SBK ka daljem razvojnom planiranju i aktivnostima. Da bi se postigao gore navedeni cilj, te postiglo povezivanje razvojnih politika i politika Vlade SBK sa provedbom mjera Strategije, Ured za evropske integracije, fondove, odnose s javnošću i kvalitet prema međunarodnom standardu SBK (Ured), vrši pripremu izvještaja o razvoju i pregleda provedbe Strategije razvoja SBK.

Tri su osnovna cilja izvještavanja o razvoju:

Prvi cilj je praćenje stepena razvoja kantona u određenom periodu kroz izvještavanje o kretanju razvojnih pokazatelja.

Drugi cilj je praćenje implementacije mjera definiranih u strategiji razvoja, te njihov doprinos razvojnim pokazateljima.

Treći cilj je pratiti dinamiku, aktualnost i relevantnost projekata, mjera i prioriteta definiranih u strategiji razvoja.

Izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja SBK 2021.-2027. godina za 2024. godinu pripremljeno je prema Programu rada Ureda za 2024. godinu, a u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 32/17). Izvještaj se sastoji od dva dijela koja zajednički čine jednu cjelinu i omogućuju praćenje razvojnih trendova i stupanj provedbe strategije:

I dio prati kretanje ključnih razvojnih pokazatelja;

II dio predstavlja stupanj implementacije provedbe strateških ciljeva, prioriteta i definiranih mjera, odnosno projekata i aktivnosti iz Strategije razvoja, sa naglaskom na prioritetne i strateške ciljeve.

Prilikom izrade izvještaja proveden je niz aktivnosti prikupljanja podataka, koji se prvenstveno zasniva na relevantnim statističkim podacima objavljenim od strane Federalnog zavoda za statistiku, Federalnog zavoda za programiranje razvoja, te izvještajima o radu ministarstava SBK.

Struktura i sadržaj Izvještaja o razvoju kantona su usklađeni sa sadržajem Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosni i Hercegovini („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 32/17) i Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju

rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji Bosni i Hercegovini („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 74/19 i 2/21).

Izvršni sadržaj

Strategijom Srednjobosanskog kantona definirani su sljedeći strateški ciljevi:

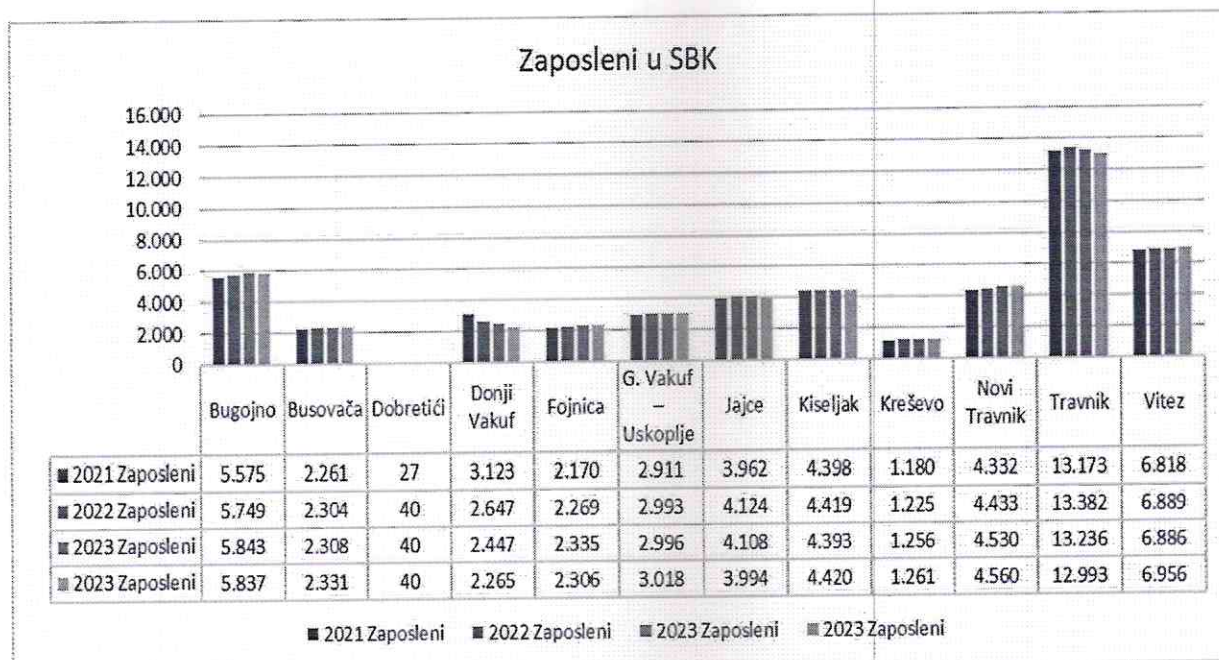
1. Poticati održiv ekonomski razvoj
2. Unaprijediti kvalitet življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane
3. Poboljšati stanje okoliša i javnu infrastrukturu

S ciljem realizacije zacrtanih strateških ciljeva, za svaki od njih definisan je set prioriteta i mjera. Mjerenje njihove realizacije se prati kroz promjene nekoliko ključnih pokazatelja koji su definirani zajedno s početnim i ciljanim vrijednostima.

Prema Indexu razvijenosti za 2024. godinu, objavljenom u izvještaju Socioekonomski pokazatelji po općinama Federalnog zavoda za programiranje razvoja, SBK se nalazi na 7 mjestu po rangu razvijenosti 0,64.

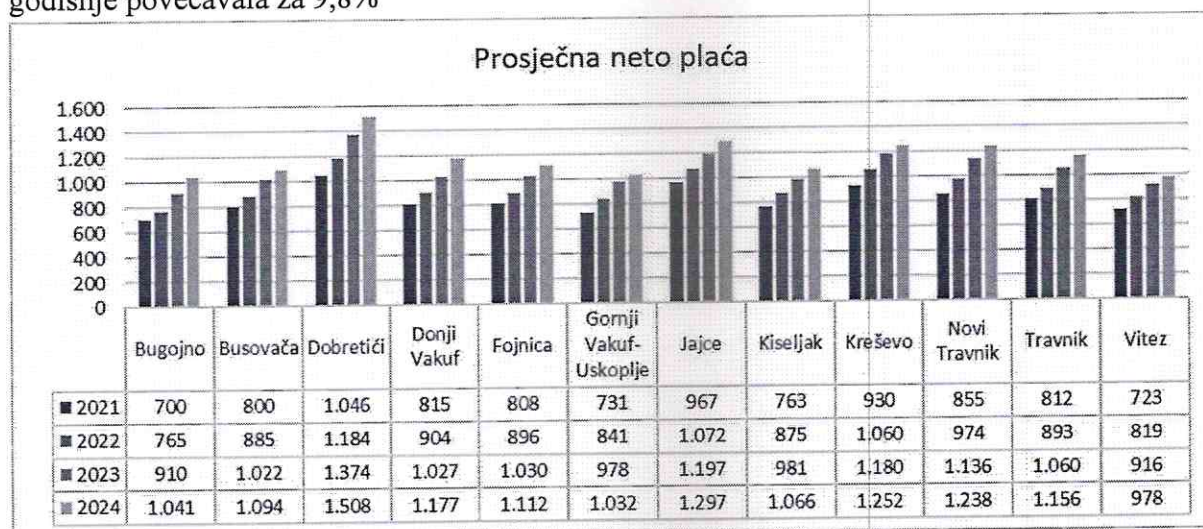
Ukupan broj stanovnika u SBK, prema procjenama Federalnog zavoda za statistiku, sredinom 2024. g. iznosio je 243.590 što čini 11,4% ukupnog broja stanovnika u FBiH. Broj stanovnika u SBK manji je za 957 ili 0,4% u odnosu na 2023. g. U promatranom razdoblju 2020.-2024. g. broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,6%. Od ukupnog broja stanovnika u 2024.godini populaciju od 0-14 godina čini 12,6%, radno sposobna populacija 15-64 čini 70,1%, dok populacija starija od 65 godina i više čini 17,3% broja stanovnika kantona. U promatranom razdoblju 2020.-2024.godine populacija djece od 0-14 se prosječno godišnje smanjivala za 3,3%. Indeks starenja stanovništva u SBK u 2024. g. iznosio je 134, što ukazuje na to da je populacija ušla u fazu intenzivnog starenja, koja se odražava u rastućem udjelu starijih osoba, zajedno sa padom udjela radno sposobnog stanovništva. Prosječan broj zaposlenih osoba u SBK u 2024. g. iznosio je 49.981 ili 9,1 % od ukupnog broja zaposlenih u FBiH. Od tog broja, 21.468 ili 43,0% je zaposlenih žena. Broj zaposlenih osoba se smanjio za 397 ili 0,8% u odnosu na 2023. g. U promatranom razdoblju 2020.-2024. g. broj zaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 0,02%. Broj zaposlenih žena u 2024. g. se smanjio za 102 ili 0,5% u odnosu na prethodnu godinu. U broju zaposlenih, promatrano po djelatnostima u SBK u 2024. g., najveće učešće imali su zaposleni u prerađivačkoj industriji 28,6%, trgovini na veliko i malo 19,2% i u obrazovanju 9,0%, dok je najmanje učešće zaposlenih zabilježeno u djelatnostima poslovanja nekretninama 0,4%, finansijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja 1,1% i djelatnostima informacija i komunikacija 1,2%. Od ukupnog broja zaposlenih u kantonu najviše zaposlenih žena je zaposleno u prerađivačkoj industriji 11,3%, djelatnosti trgovine na veliko i malo 9,5%, i ¹

Federalni zavod za programiranje razvoja- Makroekonomski pokazatelji po kantonima ¹

Slika 1- Prosječan broj zaposlenih po općinama u SBK (Izvor: FZS)

Zabilježen je skok prosječne plate koja je dostigla iznos od 1.124 KM. Prosječna isplaćena neto plaća u SBK u 2024. g. iznosila je 1.124 KM, što je više za 9,1% u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 81,9% prosjeka FBiH. U promatranom razdoblju 2020.-2024. g. neto plata se prosječno godišnje povećavala za 9,8%²

Slika 2- Prosječna neto plata u 2024. godini (Izvor: FZS)

Izvoz ostvaren u SBK u 2024. g. iznosio je 893 mil. KM ili 8,3% ukupnog izvoza FBiH. Izvoz ostvaren u izvještajnoj godini je za 2,7% manji u odnosu na 2023. g. Uvoz ostvaren u SBK u 2024 g. iznosio je 1.328 mil. KM ili 6,6% ukupnog uvoza FBiH. Uvoz ostvaren u izvještajnoj godini je za 4,5% veći u odnosu na 2023. g.³

² Federalni zavod za programiranje razvoja- Makroekonomski pokazatelji po kantonima

³ Federalni zavod za programiranje razvoja- Makroekonomski pokazatelji po kantonima

Kada su u pitanju penzioneri u SBK bilježi rast za 998 penzionera ili 2,5% u odnosu na prethodnu godinu. Ukupna broj penzionera u 2024. godinu iznosio je 40.993 penzionera. Kada je riječ o mpenzijama u 2024. godini prosječna isplaćena penzija iznosila je 636 KM te je viša za 7,6,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja u SBK ima ukupno 113.944 poljoprivrednih površina, od toga je obradivo 90.699, dok 23.245 su pašnjaci. Što se tiče šumskog zemljišta SBK ima 182.567 ha. Broj zaposlenih u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu prema Federalno zavodu za statistiku u 2024. godini je 1.880 osoba dok je prosječna plata iznosila 1.265 KM. Prosječna plata je veća za 182 KM u odnosu na 2023. godinu kada je iznosila 1.083 KM

Ukupan broj poslovnih subjekata u SBK na kraju 2024. g. iznosio je 11.035 ili 9,4% ukupnog broja poslovnih subjekata u FBiH. Broj poslovnih subjekata u SBK manji je za 562 ili 4,8% u odnosu na 2024. g. Broj pravnih osoba u SBK na kraju 2024. g. iznosio je 5.737 i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 35 ili 0,6%. Broj pravnih lica SBK učestvuje u ukupnom broju registriranih pravnih lica u FBiH sa 8,5%. U izvještajnoj godini najviše registriranih pravnih lica, gledano po djelatnostima, bilo je u trgovini na veliko i malo 18,5%, u ostalim uslužnim djelatnostima 24,0% i u prerađivačkoj industriji 14,8%, a najmanje u finansijskim djelatnostima svega 0,1%.⁴

Broj ležaja u hotelijerstvu i ugostiteljstvu tijekom 2024. godine je dostigao 2.117 ležaja, dok je zabilježen broj od 69.975 dolazaka turista. Ako promatramo prethodnu godinu broj dolazaka i noćenja turista su u povećanju.

Što se tiče osnovnih i srednjih škola u 2024. godini broj upisanih učenika je u padu u odnosu na prethodnu godinu i to za 451 u osnovnim školama te u srednjim školama za 280 učenika. U oblasti unapređenja usluga u zdravstvu i na polju socijalne zaštite je bilo 1.528 bolničkih kreveta.

Broj krivičnih djela u 2023. godini iznosi 1079, što je za 18 djela ili 2% manje u odnosu na prethodnu godinu, kada je evidentirano 1097 krivičnih djela. Postotak ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela, uključujući i djela iz prethodnog razdoblja, zadržan je na visokom nivou i iznosi 943 krivična djela ili 87%.

Indikativni finansijski izvještaj ukazuje daje najveći izvor sredstava iz vlastitih izvora (oko 23 miliona KM), a zatim oko 48.000 KM dolazi iz drugih budžetskih izvora. Iz EU i drugih fondova za realizaciju projekata je evidentiran iznos od 4,7 miliona KM. Ukupno utrošena i ugovorena sredstva za implementaciju projekata su u iznosu od oko 28 miliona KM. Stepenn djelotvornosti realizacije Strategije razvoja u 2024. godini iznosi 87% strateških projekata se kontinuirano implementira, 13% projekata završeno.

⁴ Federalni zavod za programiranje razvoja- Makroekonomski pokazatelji po kantonima

Ciljevi održivog razvoja

Bosna i Hercegovina se u septembru 2015. godine, zajedno s 192 države članice Ujedinjenih naroda, obvezala na provedbu Programa održivog razvoja do 2030. godine, poznate kao Agenda 2030. Ova Agenda sastoji se od 17 ciljeva održivog razvoja i 169 podciljeva. Prvi korak u ostvarivanju Agende 2030 u Bosni i Hercegovini je izrada Okvira za ciljeve održivog razvoja u zemlji. Taj okvir je zajednički dokument svih nivoa vlasti koji određuje šire smjerove razvoja kako bi vlasti na svim nivoima i društvo u Bosni i Hercegovini doprinijeli postizanju ciljeva održivog razvoja. Na temelju analize stanja održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, uključujući ključne trendove, mogućnosti i prepreke, posebno u kontekstu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, kao i konsultacija s predstavnicima institucija na svim nivoima vlasti i socio-ekonomskim akterima, identificirana su tri smjera održivog razvoja u zemlji:

- 1) Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom,
- 2) Pametan rast,
- 3) Društvo jednakih mogućnosti.

Svi nivoi vlasti u BiH, u skladu s ustavnim nadležnostima, definišu svoje prioritete, mjere i aktivnosti u pravcu implementacije Okvira, te na taj način pružaju doprinos u postizanju Agende 2030.

Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine utvrđuje obavezu vertikalne koordinacije i usklađivanja strateških dokumenata na različitim nivoima vlasti u Federaciji u pravcu definiranja zajedničkih razvojnih ciljeva. U tom smislu, Strategija razvoja Federacije predstavlja podlogu za usklađivanje i izradu strategija razvoja kantona. Nadalje, Uredba o izradi strateških dokumenata u Federaciji Bosne i Hercegovine (član 16.) propisuje obvezu usklađenosti svih strateških dokumenata, odnosno nalaže potrebu za provjerom usklađenosti razvojnih pravaca i strateških ciljeva Strategije razvoja SBK-a u odnosu na Strategiju razvoja Federacije BiH, relevantne strateške dokumente Bosne i Hercegovine, relevantne dokumente iz procesa evropskih integracija i međunarodno prihvaćene globalne ciljeve održivog razvoja. Tijekom 2020. godine, paralelno s izradom Strategije razvoja SBK-a, tekao je proces izrade Strategije razvoja Federacije BiH i Okvira ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini, kojim se provode ciljevi održivog razvoja iz Agende UN-a 2030 u Bosni i Hercegovini. U ovom poglavlju tablično su prikazane poveznice Strategije razvoja SBK-a s navedenim sa Ciljevima održivog razvoja.

Strategija razvoja SBK-a – strateški ciljevi i prioriteti	Okvir ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini
Strateški cilj 1: Poticati održivi ekonomski razvoj	Pravac razvoja: Pametni rast

Strategija razvoja SBK-a – strateški ciljevi i prioriteti	Okvir ciljeva održivog razvoja u Bosni i Hercegovini
Strateški cilj 2: Unaprijediti kvalitet življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane	Pravci razvoja: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom Pametni rast Društvo jednakih mogućnosti
Strateški cilj 3: Poboljšati stanje okoliša i javnu infrastrukturu	Pravac razvoja: Pametni rast

Tabela 1- Poveznica razvojnih pravaca sa strateškim ciljevima

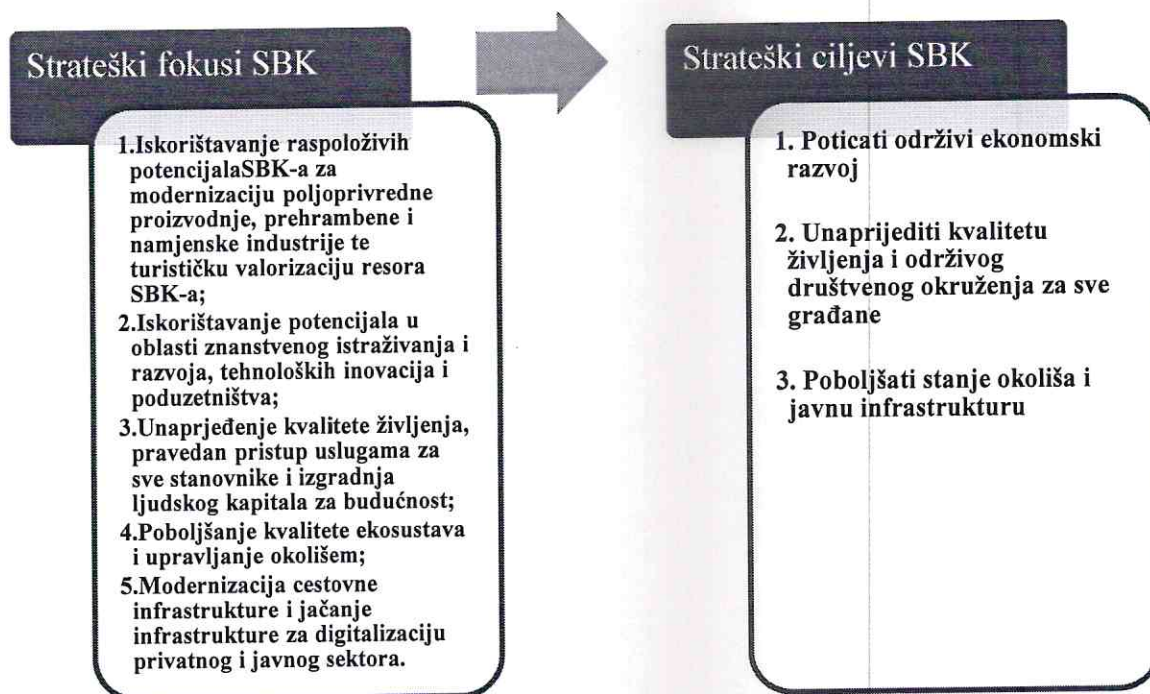
STANJE I KRETANJE RAZVOJA U SREDNJOBOSANSKOM KANTONU

U okviru ostvarivanja zakonskih okvira razvojnog planiranja kroz fazu izrade strateške platforme određena je vizija razvoja. Vizija je temeljena na geostrateškom središnjem položaju Kantona koji se nalazi na raskrsnici najvažnijih transportnih pravaca i uvezanosti sa svim dijelovima Bosne i Hercegovine, kao i težnji da Kanton postane regija ugodnog i sigurnog života u kojoj svaki čovjek ima priliku za uspjeh.

Vizija razvoja SBK-a

Iz srca Bosne ključa ljepota i dobrotu čovjeka, bogatstvo prirode, gdje se ugodno i sigurno živi, njeguju različitosti i svaki čovjek ima priliku za uspjeh.

Ostvarivanje vizije razvoja SBK-a podrazumijeva uspostavu mehanizama u okviru čega su definirana tri relevantna strateška cilja koji osiguravaju sinergijske učinke između ekonomije, okoliša i društva, uz puno uvažavanje interesa lokalne uprave. Strateški ciljevi ujedno su osnova za utvrđivanje prioriteta i mjera te dalje korake razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Kantonu.

Slika 3- Strateški ciljevi za razdoblje 2021.-2027. godina

Na temelju strateških fokusa i vizije Kantona definirana su tri strateška cilja, koji osiguravaju sinergijske učinke između ekonomije, okoliša i društva, uz puno poštovanje interesa svih jedinica lokalne samouprave na području Kantona. Strateški ciljevi imaju prepoznatljiva sektorska težišta, ali su istodobno integralni i povezujući te usklađeni s globalnim ciljevima održivog razvoja i strateškim dokumentima viših razina vlasti.

1.1. Stanje i kretanje u oblasti ekonomskog razvoja Srednjobosanskog kantona u 2024. godini

Za razvoj Kantona bitno je sustavno razvijati i poticati gospodarstvo održivim iskorištavanjem raspoloživih potencijala, prije svega prirodnih resursa, naslijeđa i bogate tradicije. Imajući u vidu da je poticanju gospodarstva cilj povećanje zaposlenosti kroz otvaranje novih malih i srednjih poduzeća, privlačenje stranih investicija, razvoj održivog turizma, kreiranje povoljnoga poslovnoga okruženja, ta su područja obuhvaćena s četirima prioritetima kojima se pridonosi ostvarenju prvoga strateškog cilja. U tabeli 2 sumiran je stepen ostvarenih promjena za svaki od pokazatelja utjecaja u 2024. godini kao i cilj koji je planiran Strategijom razvoja SBK 2021.-2027. godina.

Strateški cilj	Pokazatelj utjecaja	Početna vrijednost (2019.)	Vrijednost (2022)	Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027.)
1.Poticati održiv ekonomski razvoj	Indeks opsega industrijske proizvodnje	101,1	104,3	93,9	96,9 ⁵	111,3
	Broj zaposlenih osoba	51.583	50.474	50.378	49.981 ⁶	58.712
	Indeks razvijenosti	0,68	0,64	0,65	0,64 ⁷	0,82

Tabela 2- Pokazatelji utjecaja za prvi strateški cilj SBK

Prema pokazateljima Federalnog zavoda za statistiku indeks opsega industrijske proizvodnje je u rastu u 2024. godini. Broj zaposlenih u SBK u 2024. godini iznosi 49.981 zaposlenih, što predstavlja pad u odnosu na 2023. godinu kada je bilo 50.378 zaposlenih. Broj nezaposlenih je u 2024. godini iznosio 29.454 nezaposlenih i u odnosu na prethodnu godinu 665 manje nezaposlenih osoba. Najveća nezaposlenost prema Federalno zavodu za statistiku je u općini Travnik, dok najveća zaposlenost je također u općini Travnik. Indeks razvijenost u 2024. godini je u padu u odnosu na 2023. godinu. Zabilježen je i skok prosječne plaće u 2024. godini koja je premašila iznos od 1.000 KM i dostigla 1.124 KM, što je za 94 KM više nego godinu prije kada je iznosila 1.030 KM.

1.2. Stanje i kretanje u oblasti društvenog razvoja Srednjobosanskog kantona u 2024. godini

Razvoj Kantona podrazumijeva davanje jednakih prilika svim stanovnicima za ugodan život, prije svega kroz kvalitetnu zdravstvenu zaštitu, siguran i dostojanstven život te svima dostupno i kvalitetno osnovno, srednje i visoko obrazovanje. Unaprjeđenjem društvenih sustava Kanton će biti u prilici poboljšati usluge za socijalno ugrožene građane te zadržati broj učenika koji pohađaju obvezno školovanje. Rizik je za dostizanje ovog strateškog cilja pad prirodnog priraštaja, te postoji potreba razvijanja i primjene pronatalitetnih mjera i projekata za sprječavanje depopulacije. Tabela 3 sumira ostvarene promjene za svaki od pokazatelja utjecaja vezanih za društveni razvoj u 2024. godini i cilj koji je planiran Strategijom razvoja SBK 2021.-2027. godina.

⁵ Federalni zavod za statistiku- SBK u brojkama 2025.

⁶ Federalni zavod za statistiku- SBK u brojkama 2025.

⁷ Federalni zavod za programiranje razvoja- Socioekonomski pokazatelji po općinama FBiH 2024.

Strateški cilj	Pokazatelj utjecaja	Početna vrijednost (2019)	Vrijednost (2022)	Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027)
2. Unaprijediti kvalitet življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane	Izdvajanja/ transferi (tekući, kapitalni i dr.) za predškolsko, osnovno, srednje i obrazovanje koje nije definirano razinom (uključujući ugroženu djecu s posebnim potrebama i djecu romske nacionalnosti) u Budžetu Kantona, na godišnjem nivou(u KM)	3.291.000	5.087.343	5.209.024	5.209.024 ⁸	6.000.000
	Broj učenika osnovnih i srednjih škola /1.000 stanovnika	115	112	109	107	110
	Broj ljekara/1.000 stanovnika * omjer ciljne vrijednosti izračunat na temelju broja stanovnika u 2019. godini	1,5 ljekar / 1.000 stanovnika 0,23 stomatologa / 1.000 stanovnika	1,58 ljekar / 1.000 stanovnika 0,23 stomatologa / 1.000 stanovnika	1,6 ljekar / 1.000 stanovnika 0,24 stomatologa / 1.000 stanovnika	1,3 ljekar / 1.000 stanovnika 0,21 stomatologa / 1.000 stanovnika	386 ljekar, tj 1,5 ljekar / 1.000 stanovnika 60 stomatologa, tj. 0,23 stomatologa / 1.000 stanovnika
	Socijalni transferi (po glavi stanovnika)	41,40	44,34	54,91	66,16 ⁹	47

Tabela 3- Pokazatelji utjecaja za drugi strateški cilj SBK

⁸ Ministarstvo obrazovanja, nauke, mladih, kulture i sporta

⁹ Ministarstvo zdravstva i socijalne politike SBK

Što se tiče društvenog razvoja, u razdoblju implementacije Strategije razvoja SBK 2021.-2027. godina, izdvajaju se financijska sredstva kako pokazatelji utjecaja za društveni razvoj ne bi bili u padu. Tako se izdvajaju značajna sredstva za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u iznosu od 5.209.024 KM. Broj učenika osnovnih i srednjih škola predstavlja jedna od bitniji faktora. Odlazak mladi te ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini utječe i na broj učenika u osnovnim i srednjim školama. Tako je u 2024. godini u SBK došlo da pada broja učenika osnovni i srednjih škola na tisuću stanovnika. Broj ljekara na hiljadu stanovnika u 2024. godini je u padu u odnosu na prošlu godinu i iznosi 1,3, kao i broj stomatologa na hiljadu stanovnika je u padu. Socijalni transferi po glavi stanovnika su u porastu i u 2024. godini premašili su ciljanu vrijednost koja je postavljena Strategijom razvoja 2021.-2027. godina.

1.3. Stanje i kretanje u oblasti stanja okoliša i javne infrastrukture Srednjobosanskog kantona u 2024. godini

Treći strateški cilj odnosi se na poboljšanje stanja okoliša i infrastrukture u Kantonu kako bi se osigurala zadovoljavajuća kvalitet života građana Kantona i stvorile osnovne pretpostavke za daljnji razvoj privrede. Osobito je važno usmjeriti napore na unapređenje kvaliteta življenja kroz unaprjeđenje infrastrukture u domeni informacijskih sustava za integralno upravljanje okolišem, unaprjeđenje cestovne infrastrukture povezivanjem Kantona sa susjednim kantonima i Republikom Srpskom, zaštita i sanacija okolišnih sastavnica (vode, zemlje i zraka) te zaštita i unaprjeđenje prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije. Pokazatelji utjecaja za oblasti okoliša prikazani su u tabeli 4.

Strateški cilj	Pokazatelj utjecaja	Početa vrijednost (2019)	Vrijednost (2022)	Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027)
Poboljšati stanje okoliša i javnu infrastrukturu	% sortiranog otpada u odnosu na ukupnu količinu otpada, koji se odvaja za reciklažu	2,33	2	2,1	2,18 ¹⁰	10
	Udio realiziranih kapitalnih investicija u Budžetu Kantona (u KM) <i>*početna vrijednost predstavlja prosječnu vrijednost za</i>	5.160.000	3.930.532	6.150.920	6.969.130 ¹¹	10.000.000

¹⁰ Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoline, povratka i stambenih poslova

¹¹ Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoline, povratka i stambenih poslova

	2017., 2018., 2019. godinu – izvor: Kapitalni Budžet SBK-a					
	Stepen izgrađenosti regionalnih cesta	87 %	89%	89%	89% ¹²	90 %

Tabela 4- Pokazatelji utjecaja za treći strateški cilj SBK

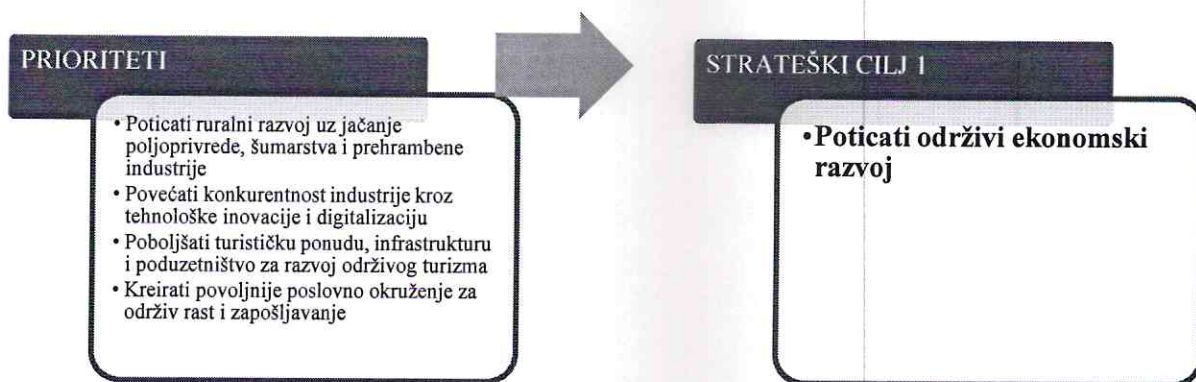
Ako promatramo pokazatelje za treći strateški cilj i postotak sortiranog otpada daleko smo od ciljane vrijednosti. Kroz aktivnosti projekta prekogranične suradnje RECIRCLE, koji se implementira u okviru programa INTERREG IPA IV-A Hrvatska–Bosna i Hercegovina–Crna Gora 2021-2027, postavljeno je i u funkciju stavljeno 10 reciklomata u 8 jedinica lokalne samouprave Srednjobosanskog kantona: Busovača, Travnik, Novi Travnik, Vitez, Bugojno, Gornji Vakuf–Uskoplje, Donji Vakuf i Jajce.

U partnerstvu projekta je Ured za evropske integracije, fondove, odnose s javnošću i kvalitet prema međunarodnom standardu SBK koji implementira projektne aktivnosti u našem Kantonu. Udio realiziranih kapitalnih investicija je u 2024. godini u porastu i iznosi 6.969.130 KM što je za 818.210 KM više u odnosu na prethodnu godinu.

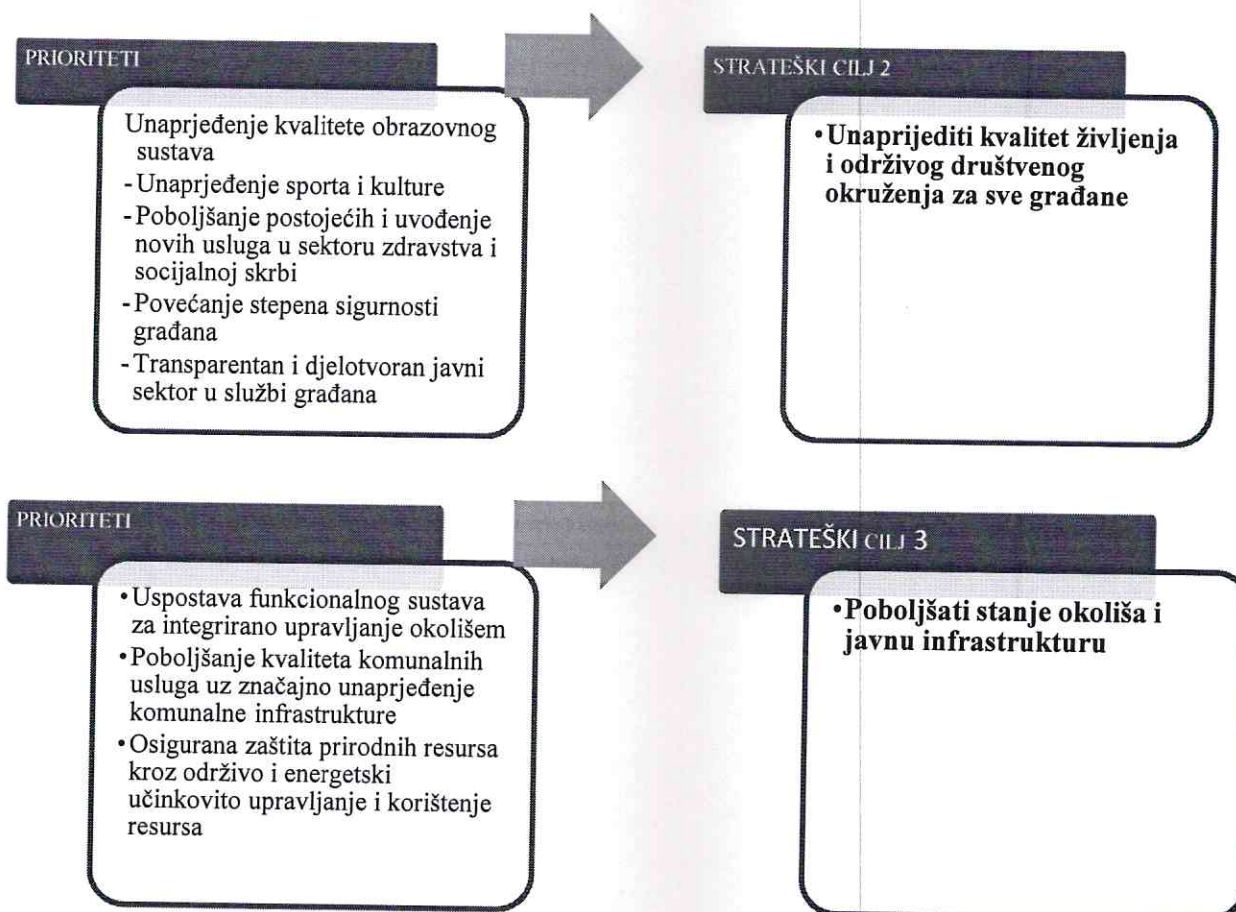
IZVJEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE RAZVOJA

2.1. Stepen implementacije strategije

Radi realizacije zacrtanih strateških ciljeva, za svaki cilj definiran je set prioriteta. Prioriteti obuhvaćaju ključne oblasti, koje imaju najveći međusektorski utjecaj na razvoj, a samim time i pokazatelje utjecaja. Očekivani ishodi prioriteta u izravnoj su vezi s pokazateljima utjecaja na razini strateških ciljeva i pridonose realizaciji ciljnih vrijednosti 2027. godine.

¹² Ministarstvo prostornog uređenja, građenja, zaštite okoline, povratka i stambenih poslova

Slika 4- Prioriteti po strateškim ciljevima za razdoblje 2021.-2027. godina

Strateški cilj 1. Poticati održivi ekonomski razvoj

Za poticanje održivog ekonomskog razvoja u SBK-u te ostvarenje ciljnih vrijednosti pokazatelja utjecaja za prvi strateški cilj SBK-a definirana su četiri prioritetna cilja. Ruralni razvoj jedan je od prioriteta usmjerenih na podršku balansiranom razvoju SBK-a i smanjenju iseljavanja iz ruralnih u urbana područja, kao i iseljavanja izvan Bosne i Hercegovine. Održivost ruralnog razvoja zasniva se na stvaranju mogućnosti za generiranje dohotka ruralnog stanovništva, zbog čega je neophodno unaprijediti konkurentnost poljoprivredne proizvodnje, osigurati podršku za povećanje stepena prerade i povezivanja poljoprivrednih proizvođača s prerađivačkim kapacitetima, uz jačanje poljoprivrednih lanaca vrijednosti. Također, u ruralnim područjima šumarstvo i korištenje šumskih proizvoda dodatni je izvor za generiranje prihoda. Kroz ruralni razvoj, uz jačanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i prehrambene industrije, očekuje se povećanje prosječnog broja zaposlenih u poljoprivredi i šumarstvu, povećanje ostvarenih investicija, rast požnjevenih svih kultura u (ha), rast izvoza i rast ukupne proizvodnje šumskih sortimenata. Potrebno je povećati konkurentnost sektora industrije, uz usmjerenje na one sektore koji imaju najveći potencijal za održivi rast, uz jačanje prerađivačkih kapaciteta za finalizaciju sa izvoznim potencijalom i stvaranje dodane vrijednosti. Zahvaljujući potencijalima za razvoj turizma, jedan od prioriteta usmjeren je i na razvoj turizma, koji

obuhvaća vrste turizma za koje postoje resursi u SBK-u. Neophodno je usmjeriti pozornost na razvoj turističke infrastrukture i povećanje kvaliteta turističke ponude, uz promociju i povezivanje u regionalni turistički proizvod i turističke lance vrijednosti. Tabela 5 nudi sumirani pregled dostignutih vrijednosti prema pokazateljima krajnjeg rezultata na nivou prioriteta za 2024. godinu.

Prioritetni cilj	Pokazatelj krajnjeg rezultata	Početna vrijednost (2019)	Vrijednost (2022)	Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027)
Poticati ruralni razvoj uz jačanje poljoprivrede, šumarstva i prehrambene industrije	Prosječan broj zaposlenih osoba u poljoprivredi i šumarstvu	1.745	1.833	1.845	1.880	2.850
	Ostvarene investicije u poljoprivredi u nova stalna sredstva, uključujući investicije poljoprivrednih gospodarstava (početna je vrijednost prikazana za 2018. godinu)	4.562	7.468	2.856 ¹³	-	6.000
	Ukupna požnjevena površina svih kultura u (u ha)	88.148 ¹⁴	93.904	88.207	86.779	100.000
	Ukupni izvoz u području KD – poljoprivreda, šumarstvo i ribolov (u 000 KM)	6.415	3.646	3.701	2.836	8.500
	Ukupna proizvodnja šumskih sortimenata (u tisućama m ³)	431	390	375	389	500
Povećati konkurentnost industrije kroz tehnološke inovacije i digitalizaciju	Indeks opsega industrijske proizvodnje	101,1	104,3	93,9	96,9	120,6
	Ukupni izvoz (u 000 KM)	728.575	938.213	917.214	1.271.370	1.241.038
	Pokrivenost uvoza izvozom	69,8	71,70	72,1	72,1	94,8
	Iznos prosječne neto plate u industriji (u KM)	759	893	1.030	1.124	929
Poboljšati turističku ponudu, infrastrukturu i poduzetništvo za razvoj održivog turizma	Investicije u hotelijerstvu i ugostiteljstvu (u 000 KM) (početna je vrijednost prikazana za 2018. godinu)	1.178	645	3.752 ¹⁵	-	2.400
	Prosječna neto plata u hotelijerstvu i ugostiteljstvu	477	632	681	724	759
	Broj noćenja turista	90.381	93.613	114.435	118.629	180.762
	Broj ležaja	1.782	1.867	2.180	2.117	3.694
	Promet u ugostiteljstvu (podatak ne postoji)	-	-	-	-	43.500.000
	Broj zaposlenih osoba u turizmu	2.377	2.347	2.439	2.545	3.400
Kreirati povoljnije poslovno okruženje za održivi rast i zapošljavanje	Broj registriranih poslovnih subjekata	13.179	13.966	14.317	13.738	15.263
	Ukupne ostvarene investicije (u 000 KM) (početna je vrijednost prikazana za 2018. godinu)	205.984	253.633	331.493 ¹⁶	-	380.000
	Rang-pozicija po indeksu razvijenosti KSB-a u Federaciji BiH (2019.)	0,63	0,64	0,65	0,64	1,12

Tabela 5- Prioriteti za strateški cilj I sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata

U 2024. godini prosječan broj zaposlenih u poljoprivredi i šumarstvu je blagom porastu u odnosu na 2023. godinu. Ostvarene investicije u poljoprivredi u nova stalna sredstva je u padu.

¹³ Federalni zavod za statistiku 2024.

¹⁴ Federalni zavod za statistiku 2019. godina (prinos ukupno)

¹⁵ Federalni zavod za statistiku 2024.

¹⁶ Federalni zavod za statistiku 2024

Ukupan izvoz u području poljoprivrede, šumarstva i ribolova je u padu za 865 000 KM. Proizvodnja šumskih sortimenata se povećala u odnosu na 2023. godinu. Ukupan izvoz iznosi 1.271.370 000 KM i veći je 354.156.000 KM. Ukupan uvoz u 2024. godini iznosi 1.328.553.000 KM i u porastu je u odnosu na 2024. godinu za 435.770.000 KM. Najviše se izvozi u prerađivačkoj industriji, dok najviše se uvozi također u prerađivačkoj industriji. Iznos prosječne neto plate u industriji iznosi 1.124 KM i veća je za 94 KM u odnosu na 2023. godinu kada je ona bila 1.030 KM. Prosječna neto plata u hotelijerstvu je 724 KM i veća je za 43 KM. Ako promatramo broj noćenja turista u 2024. godini je bilo 118.629 noćenja te u odnosu na 2023. godinu više za 4.194 noćenja. Broj zaposlenih osoba u turizmu također je rastao i iznosi 2.545 osobe u 2024. godini i u odnosu na 2023. godinu taj broj se povećava za 106 zaposlena. Broj registriranih poslovnih subjekata u 2024. godini je 13.738 subjekta i za 579 subjekta je manje u odnosu na 2023. godinu.

Strateški cilj 2. Unaprijediti kvalitet življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane

Za dostizanje Strateškog cilja 2., koji se odnosi na unaprjeđenje kvaliteta življenja i održivog društvenog okruženja, definirano je pet prioriteta. Svaki prioritet definiran je kao cilj specifičan za jednu oblast ili dvije oblasti društvenog života: obrazovanje, sport, kultura, zdravstvo, socijalna skrb, sigurnost građana i javna uprava. U definicijama prioriteta integrirani su ključni elementi globalnih ciljeva održivog razvoja i pristupi djelovanja u kriznim situacijama. Tabela 6 nudi sumirani pregled dostignutih vrijednosti prema pokazateljima krajnjeg rezultata na nivou prioriteta za 2024. godinu.

Prioriteti	Ishodi na nivou prioriteta	Početna vrijednost	Vrijednost (2022)	Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027.)
------------	----------------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------	----------------------------

		(2019)				
Unaprjeđenje kvaliteta obrazovnog sustava	Broj djece koja uspješno završavaju osnovno i srednje obrazovanje	2.497-osnovno školovanje	2.319-osnovno školovanje	2.168-osnovno školovanje	2.061-osnovno školovanje	2000 u osnovnim 1800 u srednjim školama (Radi smanjenje upisa učenika)
		2.690-srednje školovanje	1.615-srednje školovanje	1.723-srednje školovanje ¹⁷	1.793-srednje školovanje	
	Broj djece koja ponavljaju školovanje	284	45	40	41	<i>Odrediti ciljnu vrijednost</i>
	Omjer broja djece u osnovnom i srednjem obrazovanju prema broju nastavnika	10	10	10,5	10	13 u osnovnim 10 u srednjim školama
Unaprjeđenje sporta i kulture	Iznos izdvajanja za sport (u KM)	856.900	1.497.000	2.314.700	2.337.600 ¹⁸	1.000.000,00
	Iznos izdvajanja za kulturu (u KM)	834.000	1.566.000	2.269.300	2.200.100 ¹⁹	1.000.000,00
Poboljšanje postojećih i uvođenje novih usluga u sektoru zdravstva i socijalnoj zaštiti	Postotak zdravstveno osiguranih osoba u odnosu na ukupno stanovništvo	83,33	81,67	82,45	82,50 ²⁰	85
	Broj korisnika socijalne pomoći / 1.000 stanovnika	36,5	36	36	36	33
	Iznos socijalnih izdvajanja (u KM)	10.564.200	11.294.563	13.986.708	16.851.172 ²¹	12.677.040
Povećanje stepena sigurnosti građana	Broj kriminalnih djela	1.050	1.096	1.097	1.079	900
	Broj prijavljenih prijestupnika	1.000	1.090	1.115	1.080	850
Transparentan i djelotvoran javni sektor u službi građana	Stupanj izvedenih projekata iz Strategije razvoja SBK-a (u %); (broj završenih projekata + broj projekata u tijeku / ukupni broj planiranih projekata za promatrano godinu)	0,6	0,73	0,74	0,55	0,8
	Stepenj finansijske provedbe Strategije razvoja SBK-a (u %); ostvarena finansijska sredstva za projekte (u KM) / ukupno planirani iznos finansijskih sredstava za ostvarenje projekata u promatranoj godini (u KM)	0,47	0,64	0,40	0,66	0,65
	Stepen provedbe naprednih sustava kontrole s ciljem smanjenja korupcije	<i>Upisati polaznu vrijednost</i>	<i>Usvojena strategija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije</i>	<i>Usvojena strategija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije</i>	<i>Usvojena strategija za prevenciju i koordinaciju borbe protiv korupcije</i>	<i>Odrediti ciljnu vrijednost</i>

Tabel 6- Prioriteti za strateški cilj 2 sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata

¹⁷ Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta

¹⁸ Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta

¹⁹ Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i sporta

²⁰ Ministarstvo zdravstva i socijalne politike

²¹ Ministarstvo zdravstva i socijalne politike

Kada je riječ o stanju društvenog razvoja u SBK, pokazatelji krajnjeg rezultata koji pruža uvid u neke od ključnih segmenata društvenih prilika uključuju iznos socijalnih izdvajanja, broj korisnika socijalne pomoći/1000 stanovnika, broj zdravstveno osiguranih osoba, omjer broja nastavnika prema broju djece u osnovom i srednjem obrazovanju i dr. U oblasti obrazovanja smanjio se broj djece koja uspješno završavaju srednje obrazovanje za 107 učenika. Broj djece koja ponavljaju školovanje je 41 u odnosu na 2023. godinu. Iznos izdvajanja za sport su premašila ciljanu vrijednost već u 2024. godini iznose 2.337.600 KM i veća su za 22.900 KM u odnosu na 2023. godinu. Iznos izdvajanja za kulturu su također premašila ciljanu vrijednost i iznose 2.200.100 KM i manja su za 69.200 KM u odnosu na 2023. godinu. Postotak zdravstveno osiguranih osoba je u porastu i u 2024. godini iznosi 82,50 % što je za 0,05 % više ako promatramo 2023. godinu. Iznos socijalnih izdvajanja je u porastu i iznosi 16.851.172 KM i viša su za 2.864.465 KM u odnosu na 2023. godinu. Broj prijavljenih prestupnika je 1080 osoba, što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje za 18 od kojih je 468 ili 43 % povratnika i 22 maloljetnika.

Strateški cilj 3. Poboljšati stanje okoline i javnu infrastrukturu

Prioriteti za poboljšanje stanja okoline i javne infrastrukture obuhvaćaju tri kompleksne oblasti. Stoga svaki prioritet pokriva nekoliko užih tematskih cjelina i, pri tome, integrira ključne elemente globalnih ciljeva održivog razvoja.

Potreba za uspostavom funkcionalnog sustava za integrirano upravljanje okolišem bila je prepoznata u ranijem strateškom razdoblju, ali na tom planu nije se dogodio značajan pomak. Iz tog razloga potrebno je uložiti dodatne napore za razvijanje sustavnog pristupa i izgradnju kapaciteta za mjerenje kvalitete (monitoring) okolišnih medija te adekvatno reagiranje u smislu zaštite okoliša.

U domeni komunalnih usluga potrebno je kontinuirano raditi u dvama pravcima. Prvo, raditi na poboljšanju kvaliteta usluga i dostupnosti usluga za građane. Drugo, osigurati izgradnju nove i poboljšanje postojeće javne infrastrukture za upravljanje otpadom, vodoopskrbu, promet, energiju i telekomunikacije, uz okolišno prihvatljiva rješenja radi smanjenja onečišćenja.

Sveukupnu zaštita prirodnih resursa postići će se kroz održivo i energetske učinkovito upravljanje i korištenje resursa. Tabela 7 sumira pokazatelje krajnjeg rezultata za svaki od prioriteta sa početnim vrijednostima, vrijednostima u 2022., 2023. i 2024. godini i ciljanom vrijednosti 2027. godine.

Vrijednost (2023)	Vrijednost (2024)	Ciljana vrijednost (2027)
16,29% ²²	17,4%	90 %
i implementacije	U fazi implementacije	Otkrediti ciljnu vrijednost
Donesena zakonska regulativa	Nije donesena zakonska regulativa	Donesena zakonska regulativa 2021.
0.660.265 m ²	99.374.658 m ²	75.000.000 m ² (smanjenje ~ 5.000.000 m ² /g)
43,63% ²³	50,16%	46 %
Kontinuirano ulaganje u poboljšanje sustava	Kontinuirano ulaganje u poboljšanje sustava	Potpuno uspostavljen sustav
56,39% ²⁴	52,51%	50%
590 MEH ²⁵	Proizvedeno: 333.531 MWh Potrošnja: 649.500MWH	500.000 MWh (povećanje 1 % / g.)
-	Proizvedeno: 138.359 t Potrošnja za proizvodnju toplinske energije:23.701 t	140.000,00 t (smanjenje ~ 300 t/g.)

Tabela 7- Prioriteti za strateški cilj 3 sa pripadajućim pokazateljima krajnjeg rezultata

Zaštita okoline svakako predstavlja jedan od najvažnijih prioriteta u osiguranju kvaliteta života građana u SBK. Strategija razvoja SBK za razdoblje 2021.-2027. godina tretira ovo pitanje s posebnom pažnjom kroz set mjera i projekata koji u konačnici treba da dovede do smanjenja zagađenosti zraka, rijeka, zemljišta i dr. Kada je u pitanju postotak pogona i postrojenja koji dostavljaju podatke o emisijama u okoliš, taj postotak je u porastu u 2024. godini i iznosi 17,4 % i u odnosu na 2023. godinu viši je za 1,2 %. Smanjena je ukupna minska površina u 2024. godini i u 2023. godini iznosi 99.374.658 m². Dostupnost usluge javne kanalizacijske mreže je u povećanju ali i dalje nije dostignuta ciljana vrijednost. Postotak gubitaka vode u vodovodnim sustavima iznosi 52,51 %.

2.2. Institucionalni kapaciteti za razvoj

Ured za evropske integracije, fondove, odnose s javnošću i kvalitet prema međunarodnom standardu SBK je zadužen za sveukupnu tehničku koordinaciju i savjetovanje svih relevantnih aktera uključenih u sistem za upravljanje razvojem u SBK. S ciljem osiguranja svih neophodni pretpostavki za neometano funkcioniranje sistema za upravljanje razvojem, Ured će dalje jačati ljudske kapacitete. Vlada SBK je prihvatila i počela praktično primjenjivati funkcionalni sistem koji sadrži horizontalnu (između ministarstava) i vertikalnu (između kantonalnih institucija, viših nivoa vlasti i jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona) koordinaciju, neposredno usklađivanje procesa strateškog planiranja i budžetiranja, kao i sistemsku implementaciju, monitoring i evaluaciju razvojnih ciljeva. Ured je određen da kao Jedinica za planiranje i upravljanje razvojem u SBK, priprema godišnje izvještaje o stanju implementacije Strategije razvoja SBK. Sva kantonalna ministarstva i drugi kantonalni organi su zaduženi da aktivno učestvuju u razvojnim procesima u SBK, te da imenuju službenike, kao predstavnike svojih organa, koji će biti zaduženi za vršenje poslova koordinacije i druge poslove utvrđene Strategijom razvoja.

2.3. Izazovi u upravljanju razvojem

Trenutni nedostaci upravljanja razvojem na nivou SBK i izazovi sa kojima se organi uprave susreću u provedbi Strategije, mogu biti ublaženi jačanjem postojećeg Ureda, kao i uspostavljanjem efektivnog i funkcionalnijeg mehanizma za planiranje i upravljanje razvojem i međunarodnu saradnju. Uz institucionalno jačanje, neophodno je planirati materijalno-tehničko i kadrovsko osnaživanje razvojnih mehanizama na nivou kantona, te podizanje nivoa znanja, vještina i kapaciteta službenika koji će biti angažirani na poslovima planiranja i upravljanja razvojem kantona u ministarstvima i drugim institucijama, koji su najdirektnije odgovorni za koordiniranje mjera i provedbu konkretnih projekata iz Strategije razvoja i akcijskih planova u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 32/17).

Pored navedenog, ključnu ulogu u procesu realizacije strategije imat će i lokalne zajednice SBK. U narednom razdoblju potrebno je sistem izvještavanja unaprijediti kroz poboljšanje sistemskog praćenja indikatora razvoja na svim nivoima, razmjenu informacija i interakciju sa Uredom za evropske integracije, fondove, odnose s javnošću i kvalitet prema međunarodnom standardu SBK. Pored toga priprema planova rada za ministarstva treba biti bazirana na usvojenim strateškim dokumentima (i njihovim akcijskim planovima) koji su direktno vezani za budžet i program javnih investicija SBK te usklađeni sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH ("Službene novine Federacije BiH", broj: 32/17).

2.4. Kratki sažetak Akcionog plana 2023.-2025. godina

Provedba Strategije razvoja se osigurava kroz trogodišnje akcijske planove. Trogodišnji akcioni plan sadrži sve mjere i aktivnosti/projekte u okviru strateških i prioritarnih ciljeva koje se planiraju provesti tokom trogodišnjeg planskog razdoblja. Također, akcijski plan sadrži i finansijski okvir potreban za njihovu realizaciju, te određuje dinamiku i nosioce odgovornosti za realizaciju mjera. Trogodišnji akcioni plan se izrađuje po principu 1+2. Ured je na temelju razmatranja prikupljenih prijedloga i provedenih konsultacija, izradio akcioni plan sa finansijskim okvirom za razdoblje 2023.-2025. godina, za provedbu Strategije razvoja SBK 2021.-2027. godine. Prijedlozi su prikupljeni iz ministarstava, nevladinog i privrednog sektora.

<i>Br. S.C.</i>	<i>Naziv strateškog cilja</i>	<i>Iznos sredstava 2023.-2025.godina</i>	<i>Planirana sredstava u 2024.g.</i>	<i>Realizirana sredstva sredstava u 2024.g.</i>
S.C.1.	<i>Poticati održiv ekonomski razvoj</i>	16.540.631	5.420.445	14.011.660
S.C.2.	<i>Unaprijediti kvaliteta življenja i održivog društvenog okruženja za sve građane</i>	111.974.604	35.554.568	12.717.419
S.C.3.	<i>Poboljšati stanje okoline i javnu infrastrukturu</i>	4.493.000	1.556.000	1.533.389
	<i>UKUPNO</i>	133.008.235	42.708.314	28.262.468

Tabela 8- Vrijednost finansijskih sredstava za realizaciju projekata i aktivnosti

Temeljem svega gore navedenog, dolazimo do zaključka da od 194 projekta, koji su sastavni dio Akcionog plana 2023.-2025., možemo izdvojiti nekoliko ključnih projekata:

1. Promocija i brendiranje domaće poljoprivredne proizvodnje uz podršku sajmovima poljoprivrede koji se održavaju na području SBK i učešću na sajmovima poljoprivrede u regionu
2. Potpora stočarskoj proizvodnji i uvezivanje farmi sa prerađivačima
3. Potpora zaštiti i prevenciji zaraznih bolesti biljaka i životinja
4. Jačanje kapaciteta šumsko - gospodarskog društva
5. Potpora finalizaciji proizvoda u drvoprerađivačkoj industriji
6. Stručna podrška privrednim subjektima u procesima uvođenja standarda, novih tehnologija, novih proizvoda i kontrole kvaliteta
7. Podrška za promociju turističke ponude uključujući nastupe na sajmovima turizma
8. Očuvanje likvidnosti poduzeća
9. Osiguranje kontinuirane nabavke besplatnih udžbenika za sve učenike u osnovnim školama SBK
10. Obnavljanje postojećih i izgradnja novih odgojno-obrazovnih ustanova (OOU-a), uz primjenu mjera energetske učinkovitosti (na osnovu plana prioriternih objekata za obnovu)
11. Poboljšanje postojećih i uvođenje novih usluga u sektoru zdravstva i socijalnoj zaštiti
12. Donošenje novih zakona i primjena odgovarajućih zakonskih rješenja iz oblasti socijalne politike u Kantonu kroz usklađivanje kantonalnih propisa sa propisima čiji donošenje je u toku na federalnoj razini, sa ciljem smanjenje broja korisnika određenih prava i povećanje broja korisnika drugih prava
13. Izgradnja i modernizacija smještajnih, materijalno tehničkih I drugih logističkih kapaciteta
14. Stvaranje uvjeta za potpunu implementaciju Kantonalnog plana zaštite okoline (2015. – 2025.) i Kantonalnog plana upravljanja otpadom (2015. – 2025.)
15. Subvencioniranje obnove (rekonstrukcije) i proširenja postojećih sistema kanalizacijske mreže
16. Subvencioniranje obnove postojeće i izgradnje nove vodovodne mreže u općinama
17. Subvencioniranje projekata utopljanja javnih objekata radi povećanja energetske efikasnosti
18. Subvencioniranje projekata za zaštitu okoliša radi očuvanja prirodnih resursa i zdravlja

2.5. Izvještaj o provedbi integrirane strategije razvoja

Strategijom je planirano ukupno 194 projekta ali prema prikupljenim inputima od strane lokalnih i regionalnih sudionika o aktivnostima i projektima u izvještajnom razdoblju može se zaključiti kako je u protekloj godini ukupno bilo 107 projekata i to:

- 55 projekata u okviru Strateškog cilja 1;
- 35 projekata iz Strateškog cilja 2 i
- 17 projekata iz Strateškog cilja 3.

Od ukupnog broja projekata, kontinuirano se provodi 93 projekt, 14 projekata je završeno. Finansijska ulaganja su promatrana u odnosu na izvore finansijski sredstava: vlastita sredstva, drugi budžetski izvori, kreditna sredstva, EU i drugi fondovi. Prema strukturi planiranih sredstava po izvorima finansiranja najviše je sredstava iz vlastitih izvora te potom iz vanjskih izvora 4.845.809(IPI FOND; EU Fondovi NVO sektor, donatori)

Br.	Izvor finansiranja	Iznos	Ukupno
S.C.1.	Vlastita budžetska sredstva	11.006.660	14.011.660
	Vanjski izvori finansiranja	3.005.000	
S.C.2.	Vlastita budžetska sredstva	12.374.419	12.717.419
	Vanjski izvori finansiranja	343.000	
S.C.3.	Vlastita budžetska sredstva	35.580	1.533.389
	Vanjski izvori finansiranja	1.497.809	

Tabela 9- Izvori finansiranja

2.6. Izazovi u provedbi strategije i preporuke

Kvalitetnijim planiranjem prilikom izrade strateških dokumenata, stavljanjem „akcenta“ na prioritetne projekte, usklađivanje strateških planova sa propisima, odredbama i programima rada ministarstava, samo su neki od izazova koji stoje pred učesnicima koji su uključeni u provedbu strategije kantona. Viši stepen svijesti sveukupne zajednice, učesnika u strateškom planiranju i upravljanju razvojem kantona, svih nivoa vlasti, posebno viših, o važnosti i značaju provedbe Strategije preduvjet su kvalitetne i pravovremene implementacije Strategije razvoja. Također, stalno educiranje i jačanje ljudskih kapaciteta kako realnog sektora, tako i predstavnika ministarstava SBK u planiranju, izradi i implementaciji strateških projekata predstavlja veoma važan faktor. Međutim, nedostatak finansijskih sredstava, prostornih i kadrovskih kapaciteta predstavljaju jedan od stalnih i osnovnih problema implementacije planiranih projekata.

Na temelju člana 31. Zakona o Vladi Srednjobosanskog kantona (Službene novine Srednjobosanskog kantona, broj 5/03 prečišćeni tekst i 14/03), Vlada Srednjobosanskog kantona, na _____sjednici, održanoj _____razmatrajući Godišnji izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona za 2024. godinu, donosi

ZAKLJUČAK

Vlada Srednjobosanskog kantona prihvata Godišnji izvještaj o razvoju sa pregledom provedbe Strategije razvoja Srednjobosanskog kantona za 2024. godinu.

Broj: _____

Travnik _____

PREMIJER VLADE KANTONA

Tahir Lendo, dip.ing.